

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

“Tasdiqlayman”
O‘ZDK rektori

« » 2020 yil

“Kelishildi”
**O‘zbekiston Respublikasi
Madaniyat vazirligi**

« » 2020 yil

**IJODIY (KASBIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

- 5150717 – Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (saksafon)**
- 5150718 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (trombon)**
- 5150719 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (truba)**
- 5150720 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara)**
- 5150721 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara bas)**
- 5150722 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)**
- 5150723 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (fortepiano)**
ta‘lim yo‘nalishlari uchun

Toshkent – 2020 yil

Kirish

- 5150717 – Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (saksafon)
- 5150718 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (trombon)
- 5150719 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (truba)
- 5150720 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara)
- 5150721 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara bas)
- 5150722 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)
- 5150723 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (fortepiano)

ta‘lim yo‘nalishlari bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ko‘nikma va malakalarini aniqlash uchun mo‘ljallangan. Ushbu ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asar ijrosi borasida ish bajaradilar. Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

Fanning maqsadi va vazifalari

- 5150717 – Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (saksafon)
- 5150718 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (trombon)
- 5150719 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (truba)
- 5150720 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara)
- 5150721 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara bas)
- 5150722 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)
- 5150723 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (fortepiano)

ta‘lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ijrochilik ko‘nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, iqtidori, bilimi, dunyoqarashi va aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“Estrada cholg‘ulari ijrochiligi” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini o‘zlarining ijro mahoratini namoyish etishlaridan iboratdir. Alohida e‘tibor professional darajali ijroni mukammallashtirishga, uni yuqori badiiy saviyada ko‘rsatib berishga qaratilishi kerak. “Estrada cholg‘ulari ijrochiligi” fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya‘ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san‘at sohasida teran fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

- 5150717 – Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (saksafon)
- 5150718 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (trombon)
- 5150719 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (truba)
- 5150720 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara)
- 5150721 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara bas)
- 5150722 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)
- 5150723 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (fortepiano)

ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'qishga kirayotgan abituriyentlarni saralash maqsadida sinfda kirish talablariga mos dasturlarni ijro etib berishi ko'zda tutilgan.

O'qishga kiruvchi 30 daqiqagacha bo'lgan vaqt mobaynida ijro dasturini ijro etib berishi, 10 daqiqagacha vaqt mobaynida kollokvium topshirishi talab etiladi.

“Estrada cholg‘u ijrochiligi” sohasi bo'yicha o'qishga kiruvchi quyidagi bo'limlardan iborat tanlovli imtihon topshiradi:

1. Cholg‘uda ijro dasturi;
2. Kollokvium.

Cholg‘uda ijro dasturi

5150717 – Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (saksafon)

5150718 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (trombon)

5150719 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (truba)

5150720 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara)

5150721 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (gitara bas)

5150722 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (zarbli cholg‘ular)

5150723 - Cholg‘u ijrochiligi: estrada cholg‘ulari (fortepiano)

ta'lim yo'nalishiga ariza topshirgan barcha abituriyentlar belgilangan ro'yxat asosida, yakka tarzda, tayyorlangan dasturni fortepiano jo'rligida yoddan ijro etishadi.

Abituriyent asarlar nota matnini xatosiz, asarning sur'atini ko'rsatilgan tezlikda, ijro shtrixlarini to'g'ri qo'llagan holda, intonatsiya sofligiga amal qilib, barcha artikulyatsiya talablarini bajarib, shuningdek, pozitsiya va applikatorani to'g'ri qo'llagan holda, asarni badiiy mohiyati va milliy xususiyatlarini to'liq ochib bergan holatda ijro etib berishi zarur. Asarda musiqiy ifoda vositalarining qo'llanishi, tovush kuchi va uni boshqarish, hamda uning sifati asosiy ahamiyatga ega.

DAMLI CHOLG‘ULAR

(truba, trombon, saksafon, fleyta, klarnet)

1. Tayyorlangan 5 –ta etyuddan biri
2. Forteplano jurligida sonata yoki kontsertning 1 –2 kismi
3. 2 – ta estrada yoki jaz kuylari
4. Komissiya xohishiga qarab gammalarning barcha turi D 7, Um VII 7.

Izox: Truba cholg‘usi uchun „do“, „mi bemol“, „lya“ kronalarida transport qilishni bilish. Fleyta, klarnet cholg‘ulariga kirayotgan abituriyentlar saksafon cholg‘usida kuy chalish ko'nikmasiga ega bo'lishlari kerak.

ZARBLI CHOLG‘ULAR

a) vibrafon va kislofon:

- major va minor gammalari, arpedjio, etyud
- forteplano jo'rligida syuita, kontsertning 1 – 2 qismi, yoki 2 ta virtuoza

kuy.

- 1- 2 estrada yoki jaz kuyi.

b) Urma cholg‘ular jamlamasi (udarnaya ustanovka)

- fortepiano joʻrligida 1 – ta estrada yoki jaz kuyi.
- asosiy texnik elementlar (rudimentlar)
- fortepiano jurligida jaz va rok – musikaning turli yunalishlarida yozilgan ritmik kombinatsiyalarni notaga qarab oʻqish („sving“, „ bit “ va boshqa)

FORTEPIANO

1. Polifonik asar.
2. Virtuoz etyud.
3. Yirik shakldagi asar.
4. 2-ta estrada yoki jaz kuyi.
5. Komissiya xohishiga qarab gammalarning barcha turi D 7, Um VII 7.

GITARA

1. Akustik gitarada 2 –ta etyud
2. Sonata, kontsertning 1 – 2 kismi yoki 2 – ta virtuoz kuyi.
3. 1 – 2 estrada yoki jaz kuyi
4. Komissiya xohishiga qarab gammalarning barcha turi D 7, Um VII 7.

BAS GITARA YOKI KONTRABAS

1. Virtuoz etyud
2. Sonata, kontsertning 1 –2 kismi yoki 2-ta virtuoz kuyi
3. 1-2 estrada yoki jaz kuyi.
4. Major va minor gamma va arpedjio(2-3 oktava diapazonida)
5. Komissiya xohishiga qarab gammalarning barcha turi D 7, Um VII 7.

KOLLOKVIUM

Kollokviumda kuyidagilar aniklanadi:

Abiturentning estrada va jaz soxasidagi bilimlari darajasi; adabiyot va sanʼat boʻyicha umumiy eruditsiyasi; davlat mustaqilligidan keyingi davrdagi Oʻzbekistonda estrada sanʼatining rivojlanishiga doir asosiy xujjatlardan xabardorligi.

Ijodiy imtihon abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

1. cholgʻuda ijro dasturi

<u>No</u>	<u>Ijro talablari</u>	<u>Toʻliq javob uchun ball</u>
1.	Asar nota matnining toʻgʻriligi	10,0
2.	Tovush sifati va uni boshqarish	7,0
3.	Applikaturaning qoʻllanishi	7,0
4.	Sahna madaniyati	7,0
5.	Artikulyatsiya talablarining bajarilishi	7,0
6.	Musiqiy ifoda vositalarining toʻgʻri qoʻllanishi	7,0
7.	Shtrix va dinamik belgilarning ishlatilishi	7,0
8.	Intonatsiya sofligi	7,0
9.	Asar xususiyatini ochib berilishi	7,0
10.	Surʼatning toʻgʻri tanlanishi	7,0

Ijro dasturi boʻyicha toʻplash mumkin boʻlgan maksimal ball – **73,0 ball**

2.Kollokvium

<u>№</u>	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	4,6
2.	Musiqiy cholg'ular bo'yicha savollar	4,6
3.	Musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	4,6
4.	Asarning shakl nuqtai nazaridan tahlili	4,6
5.	Puflama va zarbli cholg'ular ijrochilik san'ati tarixidan	4,6

Kollokvium bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball – **23 ball**

Bu ishlarni baholash quyidagi tartibda amalga oshiriladi: cholg'uda ijro dasturi – **73,0 ball**, kollokvium – **23,0 ball**.

“Estrada cholg'ulari ijrochiligi” fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – **96,0 ball**

“Garmoniya” fanidan

Fanning maqsadi va vazifalari

“Garmoniya” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi- abituriyentlarning “Garmoniya” fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi, musiqiy asarlar tahlili jarayonida garmonik qonuniyatlarni qay darajada bila olishini aniqlashdan iborat. Garmoniya musiqa ijrochilarining maxsus nazariy bilim darajasini belgilaydi. Professional ijro ko'nikmalari, tabiiy iste'dod, badiiy didning rivojlantirish bilan bir qatorda garmonik xususiyatlarni idrok etish, ijro paytida anglash qobiliyatlarini namoyon etishga hizmat qiladi. SHuningdek, musiqa muallifining asarida bayon etilgan badiiy g'oyasining garmonik jihatlarini o'zlashtirishga yordam beradi.

Abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- klassik garmoniyaning nazariy qonuniyatlarini bilish;
- nazariy bilimlarni fortepianoda ijro etish orqali namoyon etish;
- garmonik qonuniyatlariga asoslangan holda bir ovozli kuyga garmonik tuzilmalarni yaratish;
- muayyan misollar asosida garmonik tushunchalarini qo'llash;
- garmoniyani musiqiy tilning barcha tarkibiy qismlari bilan bog'lay olish;
- musiqa asarining badiiy g'oyasi va mazmunidan kelib chiqqan holda garmonik vositalarni tanlay olish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent “Garmoniya” fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda og'zaki mashqlarni xatosiz bajarganda, garmonik qonuniyatlarni

yechimini fortepianoda erkin namoyon etganda, taxlil jarayonida garmonik nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilganda, shuningdek, fan bo'yicha bilimlari yuqori badiiy darajada bo'lganida qo'yiladi. Talabaning garmonik eshitish qobiliyati, garmonik tuzilmalarni fortepianoda ijro etish mahoragi yorqin namoyon bo'lishi kerak.

Kasbiy (ijodiy) imtixonda abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

Og'zaki javob.

1. Musiqiy asarning garmoniya va shaklning tahlil qilish.
2. Forteapianoda:
 - a) to'rt ovozli bayonda berilgan garmonik ketma-ketlikni og'ishmalari bilan ijro etish;
 - b) berilgan tonallikda modulyatsiya ijro etish;
 - v) diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni chalish.

BAHOLASH MEZONI:

OG'ZAKI

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Musiqiy asarning garmoniya va shaklning tahlil qilish.	21,0
2.	to'rt ovozli bayonda berilgan garmonik ketma-ketlikni og'ishmalari bilan ijro etish;	24,0
3.	berilgan tonallikda modulyatsiya ijro etish;	24,0
4.	diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni chalish.	24,0
Jami		93,0

Garmoniya fani uchun qo'yiladigan maksimal ball – 93,0 ball.

Mazkur ta'lim yo'nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo'yiladigan maksimal ball – 189,0 ball.

Ijodiy imtihonni o'tkazish tartibi

- 5150717 – Cholg'u ijrochiligi: estrada cholg'ulari (saksafon)
- 5150718 - Cholg'u ijrochiligi: estrada cholg'ulari (trombon)
- 5150719 - Cholg'u ijrochiligi: estrada cholg'ulari (truba)
- 5150720 - Cholg'u ijrochiligi: estrada cholg'ulari (gitara)

- 5150721 - Cholgʻu ijrochiligi: estrada cholgʻulari (gitara bas)
5150722 - Cholgʻu ijrochiligi: estrada cholgʻulari (zarbli cholgʻular)
5150723 - Cholgʻu ijrochiligi: estrada cholgʻulari (fortepiano)

taʼlim yoʻnalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida belgilangan kunlarda va tartibda 1 soat vaqt davomida “Estrada cholgʻulari ijrochiligi” fanidan ijodiy imtihon topshiradi. Ijodiy imtihon belgilangan auditoriyalarda oʻtkaziladi.

Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi, boʻyicha imtihonni qabul qilib oladi, kollokvium oʻtkazadi.

Appelyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari boʻyicha konservatoriya qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hayʼatiga natijalar eʼlon qilingandan kundan boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat oʻzining ballari haqida boʻlsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.